

125 . Năeni | Județ: Buzău | Punct: Zănoaga | Anul: 2002

Anul: 2002

Cod RAN: 47863.01

Perioade: Preistorie, Evul Mediu

Epoci: Epoca bronzului, Epoca migrațiilor, Epoca medievală timpurie

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Neatribuit

Autori: Constantin Ciuculescu, Mihai Constantinescu, Ion Motzoi-Chicideanu, Dorin Sârbu, Tiberiu Vasilescu, Monica Negoită, Raluca Mălancioiu

Instituții: Instituție Nedefinită, Universitatea București, Facultatea de Istorie, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Județean Buzău, Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir", București, Universitatea "Valahia", Târgoviște, Universitatea București, Facultatea de Istorie

Rezumat

Cercetarea s-a concentrat asupra complexului de locuire din epoca bronzului, cultura Monteoru, situat în punctul Zănoaga. Săpăturile au continuat în sectoarele Cetatea 1 – locuirea din ultimele etape ale culturii Monteoru – și Cetatea 2 – locuirea din primele etape ale culturii Monteoru1.

Materialul arheologic este constituit în cea mai mare parte din ceramică oase de animale, obiecte din piatră, bucăți de chirpici.

Au fost descoperite mai multe complexe și gropi.

Raport

Cercetarea s-a concentrat asupra complexului de locuire din epoca bronzului, cultura Monteoru, situat în punctul Zănoaga. Săpăturile au continuat pe cele din anii precedenți în sectoarele Cetatea 1 – locuirea din ultimele etape ale culturii Monteoru – și Cetatea 2 – locuirea din primele etape ale culturii Monteoru1.

1. Sectorul Cetatea 2

În campania din anul 2002 cercetarea a urmărit în principal locuirea din bronzul timpuriu, fiind continuată săpătura în suprafața S IV-K, pentru verificarea situației stratigrafice, iar apoi pe platou prin deschiderea unei noi suprafețe denumite S XIII, cu dimensiunile de 9 x 3 m, paralelă cu S XII, scopul noi suprafețe fiind de a completa datele privind locuirea din bronzul târziu și, mai ales, din sec. IV p. Chr. identificate în campaniile precedente.

Suprafața S IV-K

În campaniile 2000-2001 fusese surprinsă o "îngrămădire" de bolovani în colțul de sud-vest al secțiunii, la cota de -2,70 m. În chip evident bolovanii făcuseră parte dintr-o structură, azi distrusă, posibil un soi de fundație pentru o locuință de suprafață. Bolovanii zăceau pe un lut galben fiind asociați cu material ceramic tipic nivelului Zănoaga II (= Monteoru Ic4-1/2). Către est de grupul de bolovani au fost descoperite resturile unei vetre, distrusă din vechime. Din punct de vedere stratigrafic nu se observă cu claritate raportul dintre depunerile Zn I și cele Zn II. Pentru clarificarea situației s-a făcut o mică secțiune care a tăiat de la est la vest grupul de bolovani și restul de vatră. Pe profilul de nord al secțiunii s-a putut observa că de la nivelul bolovanilor a fost săpată o groapă, adâncă de -0,40 m, care a avut în umplutură fragmente de chirpic și resturi de la o vatră pe care a distrus-o, groapa tăind o depunere galben-cenușoasă situată sub nivelul de poză al bolovanilor. Această depunere surprinsă pentru prima dată în jumătatea de vest a secțiunii S IV-K, atât prin poziția sa stratigrafică cât și prin materialul ceramic ce-i aparține documentează nivelul Zn I. nivel ce în această porțiune a săpăturii a fost "răzuit" de amenajarea cu bolovani a nivelului următor. Către nord s-a

observat că nu toți bolovanii aparțin acestui din urmă nivel. Astfel chiar peste solul viu, reprezentat de un lut galben cu pete verzui, a fost descoperită o lespede mare din gresie cu urme de arsură, lespede ce aparține celui de mai jos nivel. În afara acestei situații stratigrafice, de anume importanță, ea confirmând observațiile din campaniile anterioare, au mai fost cercetate resturile de locuire ale nivelelor Zn IIa–b reprezentate prin bucăți de chirpici răspândite, cioburi, oase de animale și pietre de râu. Către est s-a ajuns la nivelul de bolovani de calcar și gresie care se întindeau pe suprafața pantei imediat sub cele mai vechi depuneri din epoca bronzului. Materialul arheologic este constituit în cea mai mare parte din ceramică oase de animale, obiectele din piatră fiind ceva mai rare. Se remarcă cele de uz din pastă cu calcar pisat, decorate cu alveole sau creștături pe buză și uneori cu proeminențe plastice sub margine. Din categoria fină formele cele mai bine reprezentate sunt ceștile cu toartă trasă din buză supraînălțată, formă specifică nivelelor Zn IIa și b, castroanele cu buza lățită sau teșită, cu nervuri sau aplicații plastice pe buze, amforele cu corp bitronconic cu proeminențe sau torți tubulare. Au mai fost găsite și două roți miniaturale de car, din lut. În cursul campaniei din anul 2002 săpătura în suprafața S IV-K s-a apropiat de sfârșit, în campania viitoare urmând a se face înregistrarea grafică a profilelor și ultimele observații.

Suprafața S XIII

Platoul Cetății 2 constituie încă sectorul cel mai puțin cercetat al punctului respectiv, principalele probleme de rezolvat fiind precizarea caracterului locuirii în bronzul târziu, a raportului acesteia cu mormântul triplu descoperit în campania din 19932, apoi a locuirii din secolul IV p. Chr., locuire al cărei caracter nu este pe deplin definit, descoperite fiind până acum doar gropi, dintre care unele au avut schelete de câini depuse pe fund. Pentru aceasta a fost trasată secțiunea XIII.

Imediat sub solul vegetal, se întindea un strat de pământ negru, gros în medie de 0,10 – 0,20 m, iar sub el la circa –0,25 –0,50 m, pe un strat de pământ galben nisipos au fost identificate 7 complexe ce apăreau pe grund sub forma unor pete de formă circulară de culoare neagră. Cu excepția Cpl 3/2002 și 5/2002, toate celelalte se găseau parțial sub profilele secțiunii. Nivelul de săpare al acestor gropi nu a putut fi surprins cu exactitate ele pornind din depunerea neagră, situație care s-a observat și în campaniile anterioare. O excepție o constituie Gr 1 a cărei umplutură de culoare cafenie era acoperită de depunerea neagră, ceea ce o situează, cel puțin stratigrafic, anterior celorlalte complexe. Mai trebuie adăugat faptul că depunerea neagră suprapunea o altă depunere de culoare castaniu-cafenie din care s-au mai păstrat doar câteva porțiuni sub forma unor lentile.

Groapa 1 – a fost surprinsă pe sfert în colțul de sud-vest al secțiunii. A avut probabil un diametru de 1,20 – 1,50 m, iar în profil s-a dovedit a fi fost lărgită către fund, la –0,78 m. Din umplutura de culoare cafenie nu au fost adunate decât câteva cioburi cu totul atipice.

Groapa 2 – era de fapt o alveolare a depunerii negre, fără semnificație arheologică.

Groapa 3 – de formă circulară, cu un diametru de 1,20 m, avea la partea superioară o grămadă de bolovani de gresie, de dimensiuni mari dintre care unii prezentau urme de arsură. Adâncă de 1,50 m, avea în profil un contur ce sugera că a fost circulară. Umplutura a avut o culoare neagră cu pete de nisip galben, iar materialul arheologic descoperit constă din câteva cioburi dintre care unul provenea de la un castron specific secolului IV p. Chr., precum și câteva oase de animal, specia neputând fi precizată.

Groapa 4 – a fost surprinsă sub profilul de sud al secțiunii, ca o pată de formă semicirculară cu un diametru de 0,76 m la gură și de 1,14 m la fund, groapa fiind evazată, așa cum s-a putut vedea pe profil. În umplutura de culoare neagră s-a descoperit un bolovan sub care se găseau mai multe fragmente ceramice cu totul specifice secolului IV p. Chr. Pe fund, la –1,26 m, se găsea o lespede de foarte mari dimensiuni.

Groapa 5 – de formă circulară cu un diametru de cca. 1,90 m, a avut la gură o îngrămădire de bolovani de mari dimensiuni (unii de peste 1 m lungime) care se continuau și în umplutura de culoare neagră. Datorită numeroșilor bolovani groapa nu a putut fi secționată decât până la adâncimea de -1,70 m. În secțiune s-a observat că pereții coborau vertical, dar nu este exclus ca fundul să fi fost lărgit. Din umplutură s-au recuperat cioburi de secol IV p. Chr. și câteva oase de animal.

Groapa 6 - de formă semicirculară, fiind surprinsă parțial sub profilul de nord al secțiunii, a avut o umplutură tot de culoare neagră pătată. Adâncimea a fost de -0,80 m. Nu s-a găsit material arheologic.

Groapa 7 - de formă circulară la gură, cu un diametru de 0,90 m, în secțiune s-a dovedit că avea o formă evazată, diametrul la fund fiind de 1,30 m. Adâncă de -1,70 m, groapa avea câteva pietre în umplutură și o dungă de arsură neagră. Din groapă au fost adunate câteva cioburi atipice.

Complexele de secol IV p. Chr. descoperite în secțiunea S XIII se adaugă celor identificate în anii precedenți. În stadiul actual al documentării este încă greu să ne putem pronunța asupra caracterului "locuirii" de secol IV p. Chr. de pe platoul Cetății 2 de la Năeni-Zănoaga, pe de-o parte dat fiind numărul mare al gropilor cu un caracter deosebit, fie prin structura lor, fie prin prezența oaselor de câini sau de cal, iar pe de altă parte prin lipsa unui alt complex similar în aria descoperirilor de secol IV p. Chr.[Ion Motzoi-Chicideanu, Dorin Sârbu]

Informații suplimentare online

[Raportul 2028 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
